

MİLLETLERARASI ANDLAŞMA

Karar Sayısı: 904

20 Mart 2018 tarihinde Belgrad'da imzalanan ekli "Türk-Sırp Karma Ekonomik Komitesi Üçüncü Dönem Toplantısı Protokolü"nüñ onaylanmasına, 31/5/1963 tarihli ve 244 sayılı Kanunun 5 inci maddesi ile 9 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 2 nci ve 3 üncü maddeleri gereğince karar verilmiştir.

15 Nisan 2019

Recep Tayyip ERDOĞAN

CUMHURBAŞKANI

TÜRK-SIRP KARMA EKONOMİK KOMİTESİ ÜÇÜNCÜ DÖNEM TOPLANTISI

PROTOKOLÜ

19-20 Mart 2018, Belgrad

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti arasında 26 Ekim 2009 tarihinde imzalanan Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının 3. maddesi uyarınca kurulan Türk-Sırp Karma Ekonomik Komitesi (bundan sonra KEK olarak ifade edilecektir) 3. Dönem Toplantısı 19-20 Mart 2018 tarihlerinde Belgrad'da gerçekleştirilmiştir.

Türk heyetine Türkiye Cumhuriyeti Başbakan Yardımcısı Sayın Fikri IŞIK, Sırp heyetine Sırbistan Cumhuriyeti Başbakan Yardımcısı ve Ticaret, Turizm ve Telekomünikasyon Bakanı Sayın Rasim Ljajic başkanlık etmiştir.

Türk ve Sırp heyet listeleri, sırasıyla bu Protokolün Ek I ve EK II'sinde yer almaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti Başbakan Yardımcısı Sayın Fikri Işık, Belgrad ziyareti sırasında Sırbistan Cumhuriyeti Başbakanı Sayın Ana Brnabic tarafından kabul edilmiştir.

Taraflar, ikili ticaret ve ekonomik işbirliği açısından son yıllardaki gelişmeleri gözden geçirmiş ve belirtilen alanlardaki ilerlemelerden duydukları memnuniyeti ifade etmiştir.

Taraflar, iki ülke arasında son yıllarda sayısı artan yüksek düzeyli karşılıklı ziyaretlerin ekonomik ve ticari ilişkilerin güçlenmesi açısından sağlan bir zemin oluşturmasından duydukları memnuniyeti dile getirmişlerdir. Bu amaçla, Taraflar, iki ülke Cumhurbaşkanlarının 10 Ekim 2017 tarihinde Belgrad'a ve 29 Ocak 2018 tarihinde İstanbul'a gerçekleştirdikleri ziyaretleri vurgulamışlardır.

KEK müzakereleri, iki ülke arasındaki ikili ekonomik işbirliğini genişletmek, ikili ticaret hacmini artırmak, ikili işbirliğinin özellikle ekonomi, ticaret, sanayi ve yatırımlar alanında iki ülke arasındaki ekonomik ve yatırım fırsatlarını da belirleyerek geliştirmenin yollarını bulmak gayesiyle dostça ve karşılıklı anlayış çerçevesinde KEK toplantısının temel amaçlarını yansıtacak şekilde gerçekleştirilmiştir.

Taraflar, karşılıklı yarar temelinde ekonomik ilişkilerin derinleştirilmesine katkıda bulunacak KEK toplantısının başarılı bir şekilde gerçekleştirilmesinden duydukları memnuniyeti ifade etmiştir.

KEK çerçevesindeki görüşmelerin sonuçları aşağıda sıralanmıştır:

İkili Ticari İlişkiler

Taraflar, ikili ticaretin mevcut durumunu ve söz konusu ticareti güçlendirmeye yönelik yollara ve araçlara ilişkin görüş alışverişinde bulunmuştur. Her iki Taraf, ayrıca, ikili ticaretlerinin son yıllarda son derece pozitif bir eğilim gösterdiğini ve daha fazla büyüme için potansiyel taşıdığını not etmiştir.

Taraflar, 1 Eylül 2010 tarihinde yürürlüğe giren Türkiye Cumhuriyeti ve Sırbistan Cumhuriyeti arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması'nın uygulanmasından duydukları memnuniyeti belirtmiştir.

Taraflar, Türkiye Cumhuriyeti ve Sırbistan Cumhuriyeti arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması'nın bir parçası olarak Protokol I ve Hizmet Ticaretine ilişkin Protokol III'ün 30 Ocak 2018'de imzalanmasını memnuniyetle karşılamıştır.

Taraflar, Protokol I ve Hizmet Ticaretine ilişkin Protokol III'ün yürürlüğe girmesiyle birlikte, iki ülke arasındaki ticaret hacmi ve yatırım akışının artacağına dair inancı teyit etmiştir.

Taraflar, STA'nın Protokol III'ünün hizmet sektörlerindeki ikili ticareti özellikle telekomünikasyon, finans, ulaştırma ve e-ticarette ortaya çıkaracağı karşılıklı yarar temelindeki ticari fırsatlarla aktif olarak destekleyeceği hususunda mutabık kalmıştır.

Taraflar iki ülke arasındaki ticaret yapısını çeşitlendirmek amacıyla çalışmalarını sürdürmek hususunda anlaşmışlardır. Bu bağlamda, Taraflar, ülkelerindeki iş çevrelerini doğrudan iletişimi ve her iki ülke tarafından sunulan iş fırsatlarına bilgi değişimini yoğunlaştırarak ekonomik işbirliğini çeşitlendirmek amacıyla teşvik etmek hususunda anlaşmışlardır.

Taraflar, ticaret ve yatırım ilişkilerinin mahiyetini çeşitlendirmek amacıyla ortak belirlenecek sektörlerle yönelik iş heyetleri ziyareti düzenlenmesi üzerinde mutabık kalmışlardır.

Taraflar, Türkiye Dış İlişkiler Kurulu-DEİK bünyesindeki Türkiye-Sırbistan İş Konseyi ile onun Sırp muhatabı Sırbistan Ticaret ve Sanayi Odası arasında ortaklaşa olarak çeşitli iş forumları, seminerler, çalıştaylar ve benzer etkinlikler düzenlenmesine yönelik başarılı işbirliğinden duydukları memnuniyeti açıklamışlardır.

Taraflar, 7 Aralık 2017 tarihinde, Türk-Sırp Ticaret ve Sanayi Odası (STC)'nin kurulması için, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) ile Sırbistan Ticaret ve Sanayi Odası (PKS) arasında imzalanan Mutabakat Zaptını not etmişlerdir.

Yatırımlar

Taraflar, iki ÷lke arasındaki yatırımların artırılması amacıyla firmaların, kuruluşların ve kişilerin yatırım projelerinin desteklenmesine karar vermişlerdir. Taraflar bu bağlamda, karşılıklı olarak ÷lkelerinden gelen yatırımcıların faaliyetlerinin etkili bir şekilde devam etmesi amacıyla gerekli desteğin sağlanması üzerinde mutabık kalmışlardır.

Sırp Tarafı, Türk tarafını Sırbistan ekonomisindeki özelleştirme sürecine katılmaya ve yatırımlarını artırmaya davet etmiştir.

Sırbistan tarafı, 2018 yılı içerisinde Sırbistan Ekonomi Bakanlığı'nın iş ortamının geliştirilmesine özel önem vererek girişimcilik alanına, iş sektörüne doğrudan desteğe ve ayrıca girişimciliğin desteklenmesi ve girişimcilik adımlarına yönelik faaliyetleri hakkında Türk tarafını bilgilendirmiştir.

Taraflar, karşılıklı yatırımların desteklenmesi ve iki ÷lkeadaki yatırım fırsatlarının teşvik edilmesi amacıyla, Türkiye Başbakanlık Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı (ISPAT) ve Sırbistan Kalkınma Ajansı (RAS) arasında iletişim mekanizmalarının güçlendirilmesi imkânlarının araştırılması hususunda mutabık kalmışlardır.

Taraflar, Türkiye Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) ve Sırbistan Kalkınma Ajansı (RAS)'nin KOBİ'lerin kalkınması üzerine tecrübe paylaşımı, KOBİ destek modelleri ve bir MoU'nun imzalanacağı karşılıklı iş heyeti ziyaretleri düzenlenmesi yollarıyla işbirliği geliştirmelerine yönelik teşvik edilmesi üzerine mutabık kalmışlardır.

Taraflar, Serbest Bölgeler ve Sanayi Bölgeleri tarafından sunulan fırsatların ve imkânların daha iyi kullanılması hususunda anlaşmışlardır.

Taraflar, gelişmemiş alanlara özel bir vurguyla, doğrudan yatırımların ve ortak girişimlerin desteklenmesine yönelik isteklerini açıklamışlardır.

Ulaştırma

Hava Ulaştırması

Taraflar Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti arasında 19 Ekim 2015 tarihinde Antalya'da Hava Hizmetleri Anlaşması imzalanmasından duydukları memnuniyeti dile getirmişlerdir. Sırp tarafı iç onay sürecini Şubat 2016 tarihinde tamamlamıştır ve Anlaşma Türk tarafı iç onay sürecini tamamlayana kadar geçici olarak yürürlüğe konmuştur.

Taraflar, her iki ülkenin Sivil Havacılık Kurumlarının 10 Ekim 2017 tarihinde Belgrad'da yaptığı istişareler sırasında, havayollarının karşılıklı tarifelerinin her iki ülkeden 18'er olmak üzere toplamda haftalık 36 frekans olduğunu doğruladığını ve iki ülkenin havayolları arasında işbirliği kurma dinamiklerinin belirlendiğini not ettiler. Taraflar, Sivil Havacılık Kuruluşlarının ilgi ve onaylarını ortaklaşa açıklayan, yukarıda bahsedilen dinamiklerin uygulanmasına bağlı olarak havayolu taşıyıcılarının İstanbul ve Belgrad arasında kullanılmayan frekansların mevcut kapasitesini paylaşacakları üzerinde mutabık kalmışlardır.

Taraflar, Türkiye tarafından tayin edilmiş "Türk Havayolları" ve "Pegasus" hava taşıyıcılarının haftalık 18 olarak belirlenen frekansı kullanıyor iken Sırbistan tarafınca tayin edilen havayolunun (Air Serbia) Türk tarafınca tayin edilen "Atlasglobal"e, İstanbul ve Belgrad arası doğrudan transferlerde haftada 7 frekans planlanmış havayolu hizmetini başlatması için kod-paylaşımı düzenlemeleri ile faaliyet gösterme hakkını kullanmasına izin verdiğinin altını çizmişlerdir.

Taraflar, Morova (Ladevci) Havaalanının sivil-askeri havaalanına dönüştürülmesine ilişkin olarak iki ülkenin ilgili otoritelerinin bu proje için alternatif usulleri detaylandırmaları gerektiği hususunda anlaşmışlardır.

Karayolu Ulaştırması

Taraflar, 20-21 Şubat 2018 tarihlerinde Belgrad'da gerçekleştirilen Kara Ulaştırması Karma Komisyon Toplantısından duydukları memnuniyeti açıklamışlardır.

Taraflar, Kara Ulaştırması Anlaşmasını yenilemek amacıyla müzakerelere devam etmek hususunda anlaşmışlardır.

Altyapı Projeleri

Sırp tarafı, Türkiye Cumhuriyeti Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı ile Sırbistan Cumhuriyeti İnşaat, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Arasında Ulaştırma Alanında İşbirliğini Güçlendirmek ve Geliştirmek için 10 Ekim 2017 tarihinde imzalanan Niyet Mektubunu hatırlatarak, Türk tarafının altyapı, otopan ve otoyol projelerine yönelik mümkün işbirliği fırsatlarını detaylandırmak konusundaki hazır bulunmasından duyduğu memnuniyeti açıklamıştır.

Taraflar bu çerçevede, Türkiye Cumhuriyeti Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Karayolları Genel Müdürlüğü ve Sırbistan Cumhuriyeti İnşaat, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından yürütülen çalışmalardan duydukları memnuniyeti not etmişlerdir.

Türk Tarafı, altyapı, otopan ve otoyol projeleri konularında "know-how" transferi yapmak amacıyla olanca çabasını gösterecektir.

Bilim ve Teknoloji

Taraflar, aşağıdaki alanlarda işbirliği yapmak konusunda hazır olduklarını açıklamışlardır.

- Karşılıklı yatırımlar için elverişli bir ortam yaratarak, iki ülke arasındaki sanayi ve teknoloji ilişkilerini geliştirmek,
- Bilimsel araştırma projeleri üzerinde çalışmak,
- Teknoloji, inovasyon, bilim ve girişimcilik alanlarında bilgi ve tecrübe paylaşımı yapmak,
- Araştırma, teşviklerin geliştirilmesi, inovasyon programları ve desteklere ilişkin bilgi ve tecrübe değişimi yapmak,
- "Teknoloji Geliştirme Bölgeleri"ne ilişkin bilgi, "know-how" ve tecrübe paylaşımı yapmak,
- Girişimcilik eğitimi üzerine bilgi paylaşımı, uzman değişimi yapmak ve karşılıklı çalışma ziyaretleri düzenlemek,
- Her iki ülkede, ikili kurumlar tarafınca uluslararası konferanslar ve ekonomi seminerleri düzenlemek.

Taraflar, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) ile Sırbistan Cumhuriyeti Eğitim, Bilim ve Teknolojik Kalkınma Bakanlığı arasında Bilim ve Teknoloji

Alanlarına İşbirliği Mutabakat Zaptının müzakerelerinin sonuçlandırılması ve imzalanması hususunda mutabık kalmışlardır.

Taraflar, Türk Standartları Enstitüsü'nün (TSE) Sırbistan Standardizasyon Enstitüsü ile standardizasyon, uygunluk değerlendirme ve eğitim hizmetleri gibi alanlarda işbirliğini öngören Mutabakat Zaptının, KEK Toplantısı vesilesiyle 20 Mart 2018 tarihinde imzalanmasından duydukları memnuniyeti dile getirmişlerdir.

Taraflar, Uluslararası Standardizasyon Teşkilatı (ISO), Uluslararası Elektroteknik Komisyonu (IEC), Avrupa Standardizasyon Komitesi (CEN) ve Avrupa Elektroteknik Standardizasyon Komitesi (CENELEC) gibi uluslararası ve bölgesel platformlarda birbirlerini destekleme konusunda mutabık kalmışlardır.

Tarım

Taraflar, veterinerlik, hayvan sağlığı ve sıhhati, gıda güvenliği ve uluslararası veterinerlik sertifikalarının hayvan ve hayvansal menşeli ürünlerin ikili ticaretine yönelik gerekliliklerin yerine getirilmesi amacıyla çeşitlendirilmesi alanlarında işbirliğini yoğunlaştırmanın önemini vurgulamışlardır.

Taraflar, iki ülke arasında Veterinerlik İşbirliği Anlaşmasının sonuçlandırılması ve imzalanmasına yönelik ilgilerini doğrulamışlardır.

Sırp tarafı, organik besi hayvanı ürünleri ve bitkisel koruma ürünlerine yönelik konularda tecrübe ve bilgi paylaşımı yapmak konusundaki ilgisini açıklamıştır.

Taraflar aşağıdaki hususlarda işbirliği yapmak üzerinde mutabık kalmışlardır;

- Bitkisel ürünlerin üretimine yönelik işbirliğini artırma,
- Mandıra ürünleri ticareti,
- İki ülkenin tarım üretim kuruluşları arasında tecrübe paylaşımı yapmak suretiyle, teknik, sosyal ve ekonomik işbirliğinin artırılmasına yönelik fırsat sağlama,
- Gıda, tarım ve hayvancılık alanında uzman değişimi.

Su Yönetimi

Taraflar, 10 Ekim 2017 tarihinde imzalanan Su Mutabakat Zaptı kapsamında işbirliklerini geliştirmek ve işbirliğine devam etmek konusunda isteklerini açıklamışlardır.

Sırp Tarafı, sürdürülebilir ve bütünlüycü su yönetimi, atık suların arındırılması ve iklim değişikliğinin su kaynakları üzerindeki olumsuz etkilerinin olası sonuçlarının azaltılmasına yönelik konularda tecrübe değişimi yapma yönündeki isteğini açıklamıştır.

Ormancılık

Taraflar, 10 Ekim 2017 tarihinde imzalanan Ormancılık İşbirliği Anlaşmasından duydukları memnuniyeti açıklamışlardır.

Enerji

Taraflar, enerji sektöründe işbirliğini öngören 10 Ekim 2017 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Sırbistan Cumhuriyeti Madencilik ve Enerji Bakanlığı arasında imzalanan Niyet Mektubundan duydukları memnuniyeti dile getirmişlerdir.

Taraflar, ortak bilimsel ve teknolojik araştırmalar gerçekleştirmek, enerji alanında iş bağlantıları başlatmak, jeoloji ve madencilik alanında teknik tecrübe değişimi, mineral ham maddelere yönelik yatırımlar ve araştırma konularına yönelik girişimler hususlarında işbirliği gerçekleştirmek üzerine mutabık kalmışlardır.

Çevre

Taraflar, iki ülkenin ilgili kurum ve organizasyonları arasında iş birliğini geliştirmek amacıyla gerekli adımların atılması hususunda anlaşmışlardır.

Sırp tarafı, "Natura 2000" in görüşlerinin uygulanması ve Stratejik Çevresel Etki Değerlendiresi (SEIA), Çevresel Etki Değerlendirmesi (EIA) VE Uygunluk Değerlendirmesi (AA) gibi ilgili prosedürlere yönelik bilgi transferine yönelik ilgilerini açıklamıştır.

Sırp tarafı, biyoçeşitliliğin ve korunmuş alanların korunması, atık su yönetimi alanında altyapı projeleri ve kirlenmiş yerleşim alanlarının çaresi alanlarında işbirliği niyetini açıklamıştır.

Mekân ve şehir planlama

Taraflar, üst ölçekli mekânsal planlama, sürdürülebilir kentler için kentsel gelişme politikaları, kırsal alan planlaması, kentsel yenileme projeleri ve risk yönetimi konularında ilgili kurumlar arasında işbirliğini geliştirme ve deneyim paylaşımı için gerekli tedbirleri almaya karar vermişlerdir.

Taraflar, aşağıda bahsedilen konularda şehir dönüşüm uygulamalarına katkıda bulunmak için bilgi ve tecrübe paylaşımı hususunda mutabık kalmışlardır;

- Yeni kentsel dönüşüm modellerinin geliştirilmesi,
- Konut üretiminde orta ve alt gelir gruplarına odaklanan modellerin geliştirilmesi,
- Sosyal boyutun güçlendirilmesine yönelik yaklaşımlar,
- Sosyal uyumun kolaylaştırılmasına yönelik fikirler,
- Kentsel dönüşüm uygulamaları için yeni finansal araçların geliştirilmesi ve yeni teknolojilerin seçilmesi

Turizm

Taraflar, her iki ülkedeki turizm fuarlarına, gösterilerine ve benzer etkinliklere yoğun katılım sağlayarak işbirliğini geliştirmekten duydukları memnuniyeti dile getirmişlerdir.

Bilgi ve İletişim Teknolojileri (BİT)

Taraflar, elektronik iş, bilgi güvenliği, bilgi ve iletişim teknolojileri eğitimi, alanlarında işbirliği ve bilgi toplumu düzenlemeleri; en iyi uygulama, e-ticaret, e-devlet alanlarında uluslararası eğitim çalıştaylarına, konferanslarına, seminerlerine ortak katılım çerçevesinde ve bilgi teknolojileri alanında ve iki ülkenin ekonomik ilişkilerinin geliştirilmesini hedefleyen ortak program girişimleri ile AB ve diğer uluslararası projelere yönelik işbirliği konularında tecrübe paylaşımına yönelik isteklerini açıklamışlardır.

Sağlık

Türk tarafı aşaşıdaki alanlarda işbirliğine yönelik isteğini açıklamıştır;

- Sağlık bilgi sistemleri ve entegrasyonu, sağlık bilişim standartları, hekim/hastane randevu sistemleri, e-sağlık uygulamaları, tele radyoloji, kişisel sağlık kaydı sistemi ve elektronik sağlık kayıtları gibi konularda bilgi ve tecrübe değişimi ve işbirliği programları
- İlaç takip sistemi (ITS)
- Sağlık turizmi

***

Sırp tarafı, 2014 yılında gerçekleşen sel felaketinde, yeniden inşa ve iyileşme amaçlarıyla Türkiye Cumhuriyeti'nin göstermiş olduğu insani yardım ve destekten duyduğu şkranları ifade etmiştir.

Sırp tarafı, Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (TİKA) aracılığıyla 2009 yılından bu güne sağlanan kalkınma desteği için Türkiye Cumhuriyeti'ne şükranlarını ifade etmiştir.

Taraflar, Türkiye-Sırbistan Karma Ekonomik Komitesi bir sonraki dönem toplantısını 2019 yılında diplomatik kanallarla ortaklaşa belirlenecek bir tarihte Ankara'da gerçekleştirmek hususunda anlaşmışlardır.

İşbu Protokol, 20 Mart 2018 tarihinde her ikisi eşit derecede geçerli, İngilizce nüshalar halinde Belgrad'da düzenlenmiş ve imzalanmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

Sayın Fikri İŞİK
Başbakan Yardımcısı

SIRBİSTAN CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

Sayın Rasim LJAJIC
Başbakan Yardımcısı ve
Ticaret, Turizm ve Telekomünikasyon
Bakanı

TÜRK RESMİ HEYETİ

- Sayın Fikri İŞİK** : Heyet Başkanı,
Türkiye Cumhuriyeti Başbakan Yardımcısı
- Tanju BİLGİÇ** : Türkiye'nin Sırbistan Büyükelçisi
- Hasan YALÇIN** : Anlaşmalar Genel Müdürlüğü Genel Müdür Yardımcısı,
Ekonomi Bakanlığı (Teknik Heyet Başkanı)
- Sebahattin KORKMAZ** : Türk Standartları Enstitüsü Başkanı
- Prof. Dr. Ahmet Haluk DURSUN** : Başbakan Yardımcısı Baş Danışmanı
- Sina KIZIROĞLU** : Araştırma ve Geliştirme Daire Başkanı, Karayolları
Genel Müdürlüğü, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme
Bakanlığı
- Anıl KAYALAR** : Katip, Türkiye'nin Belgrad Büyükelçiliği
- Gülçinay MUMCU** : Ticaret Müşaviri Yardımcısı, Türkiye'nin Belgrad Büyükelçiliği
- Ali Alperen KAÇAR** : Dış Ticaret Uzmanı, Anlaşmalar Genel Müdürlüğü,
Ekonomi Bakanlığı
- Gülşah KOÇAK** : Dış Ticaret Uzmanı, Serbest Bölgeler, Yurtdışı Yatırımlar
ve Hizmetler Genel Müdürlüğü, Ekonomi Bakanlığı
- Mert Can DUMAN** : Uzman, Başbakan Yardımcılığı

- Dilek PEKER** : Uzman, Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü,
Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı
- Zafer Özgü TETİK** : Avrupa Birliği Uzmanı, Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler
Genel Müdürlüğü, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı
- Engin KURT** : Dış Ticaret Uzman Yardımcısı, Anlaşmalar Genel Müdürlüğü,
Ekonomi Bakanlığı
- Merve TÜZER** : Dış Ticaret Uzman Yardımcısı, Anlaşmalar Genel
Müdürlüğü, Ekonomi Bakanlığı
- Kürşat YILMAZ** : Ege Bölgesi Koordinatörü, Türk Standartları Enstitüsü
- Mustafa UÇAR** : Müdür Yardımcısı, Türk Eximbank
- Azra ÖZDEMİR** : Tercüman

SIRBİSTAN RESMİ HEYETİ

- Sayın Rasim LJAJIĆ** : Heyet Başkanı, Sırbistan Cumhuriyeti Başbakan Yardımcısı, Ticaret, Turizm ve Telekomünikasyon Bakanı
- Maja Mandrapa GAŠIĆ** : Bakan Yardımcısı, İkili Ekonomik İlişkiler Bölümü, Ticaret, Turizm ve Telekomünikasyon Bakanlığı
- Renata PINDŽO** : Bakan Yardımcısı, Turizm Sektörü
- Zoran ILIĆ** : Bakan Yardımcısı, İnşaat, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı
- Sava SAVIĆ** : Bakan Yardımcısı, Bilgi Toplumu Sektörü
- Jagoda LAZAREVIĆ** : Başbakan Yardımcısı Özel Danışmanı, Ticaret, Turizm ve Telekomünikasyon Bakanlığı
- Milana Arlov SEKULIĆ** : Daire Başkanı, İkili Ekonomik İlişkiler Sektörü, Ticaret, Turizm ve Telekomünikasyon Bakanlığı
- Ivana ČVOROVIĆ** : Başbakan Yardımcısı Telekomünikasyon Sektörü Uzman Danışmanı, Ticaret, Turizm ve Telekomünikasyon Bakanlığı
- Srdjan STEVIĆ** : Başbakan Yardımcısı İkili Ekonomik İlişkiler Sektörü Uzman Danışmanı, Ticaret, Turizm ve Telekomünikasyon Bakanlığı
- Bojan STAMENKOVIĆ** : Katip, Dışişleri Bakanlığı
- Nenad STOŠIĆ** : Daire Başkanı, Uluslararası İlişkiler Bölümü, Ticaret, Turizm ve Telekomünikasyon Bakanlığı

- Nina MIHAJLOVIĆ** : Uzman Danışman, Uluslararası İlişkiler Bölümü,
Ticaret, Turizm ve Telekomünikasyon Bakanlığı
- Sandra BARIĆ** : Daire Başkanı, Veterinerlik Genel Müdürlüğü,
Gıda, Orman ve Su İşleri Bakanlığı
- Milanka DAVIDOVIĆ** : Daire Başkanı, Uluslararası İlişkiler Bölümü,
Gıda, Orman ve Su İşleri Bakanlığı
- Edin ZEĆIROVIĆ** : Devlet Sekreteri, İnşaat, Ulaştırma ve Altyapı
Bakanlığı
- Mrs. Olga Antić
MIOĆINOVIĆ** : Daire Başkanı, Maden ve Enerji Bakanlığı
- Gordana PETKOVIĆ** : Daire Başkanı, Uluslararası İlişkiler ve Avrupa Birliği
Bütünleşmesi Bölümü, Çevrenin
Korunması Bakanlığı
- Predrag DERETIĆ** : Uzman Danışman, Kalkınma Ajansı
- Nenad ĐURĐEVIĆ** : Başkan Danışmanı, Sırbistan Ticaret ve Sanayi Odası
(CCIS)
- Aleksandar
BOGUNOVIĆ** : Sekreter, Tohum Üretimi Derneği
- Marija SEPI** : Uzman Danışman ,Uluslararası Ekonomik İlişkiler
Bölümü Sırbistan Ticaret ve Sanayi Odası (CCIS)

PROTOCOL
OF THE THIRD SESSION OF THE TURKISH-SERBIAN
JOINT ECONOMIC COMMITTEE
19-20 March 2018, Belgrade

The Turkish-Serbian Joint Economic Committee (hereinafter referred as the JEC) established in accordance with Article III of the Agreement on Economic Cooperation between the Government of the Republic of Turkey and the Government of the Republic of Serbia, signed on 26 October 2009 held its Third Session in Belgrade on 19-20 March 2018.

The Turkish Delegation was led by H.E. Fikri Işık, Deputy Prime Minister of the Republic of Turkey and the Serbian Delegation was led by H.E. Rasim Ljajić, Deputy Prime Minister and Minister of Trade, Tourism and Telecommunications of the Republic of Serbia and.

The lists of the Turkish and Serbian Delegations are attached in Annex I and II to this Protocol, respectively.

During his stay in Belgrade, H.E. Fikri Işık, Deputy Prime Minister of the Republic of Turkey, was received by H.E. Ana Brnabic, Prime Minister of the Republic of Serbia.

Both Sides reviewed the developments in their bilateral trade and economic cooperation during recent years and expressed their satisfaction with the positive progress in the mentioned areas.

Both Sides expressed their satisfaction that the increased number in the high level reciprocal visits between the two countries in recent years has been providing a solid basis for further strengthening of the economic and trade relations between the two countries. Both Sides, to this end, highlighted the bilateral meetings of the Presidents of the two Countries, in Belgrade on 10 October 2017 and in Istanbul on 29 January 2018.

The discussions of the JEC were held in an atmosphere of friendship and understanding, reflecting the principal objectives of the JEC towards finding out ways and means to enhance bilateral economic cooperation and increase the volume of bilateral trade, developing

bilateral cooperation particularly in the fields of economy, trade, industry and investments by identifying economic and investment opportunities in the two countries. Both Sides also exchanged information on their respective economies, trade policies and business environments.

Both Sides expressed their satisfaction with the successful realization of the JEC meeting which would contribute to the deepening of mutually beneficial economic relations between the two countries.

The results of the deliberations of the JEC are as follows:

Bilateral Trade Relations

Both Sides exchanged views on the state of bilateral trade and discussed ways and means to strengthen it. Both Sides also noted that their bilateral trade displayed a very positive trend in recent years and has substantial potential for further growth.

Both Sides expressed their satisfaction with the implementation of the Free Trade Agreement between the Republic of Turkey and the Republic of Serbia, which came into force on 1 September 2010.

Both Sides welcomed the signing of the Protocol I and Protocol III on trade in services to the Free Trade Agreement between the Republic of Serbia and the Republic of Turkey in Ankara on 30 January 2018.

Both Sides reaffirmed the belief that with the entry into force of the Protocol I and Protocol III on trade in services, the trade volume and flow of investments between the two countries will increase.

Both Sides agreed that Protocol III of the FTA would actively promote bilateral trade in services sectors, especially in telecommunications, finance, transportations and e-commerce to realize mutually beneficial commercial opportunities.

Both Sides agreed to sustain their efforts to diversify the composition of trade between the two countries. In this context, both Sides agreed to encourage their business communities to diversify economic cooperation by intensifying direct contacts and exchange of information on business opportunities offered by both countries.

Both Sides agreed to organize visits of business delegations in sectors to be identified mutually with a view to diversifying the composition of trade and investment relations.

Both Sides expressed their satisfaction with the successful cooperation between the Foreign Economic Relations Board of Turkey - DEIK within the Turkish-Serbian Business Council and its Serbian counterpart- the Chamber of Commerce and Industry of Serbia, that jointly organize various business forums, seminars, workshops and similar events.

Both Sides noted the Memorandum of Understanding signed on 7 December 2017 between the Union of the Chambers and Commodity Exchanges of Turkey (TOBB) and the Chamber of Commerce and Industry of Serbia (PKS) for establishing the Turkish-Serbian Chamber of Commerce and Industry Forum (STC).

Investments

Both Sides decided to encourage investment projects of companies, establishments and individuals of both countries to increase investments between the two countries. Both Sides in this context, agreed to provide all the required support to investors coming from their respective countries to maintain their operations effectively.

The Serbian Side invited Turkish investors to participate in the privatization process and increase investments in the Serbian economy.

The Serbian Side informed the Turkish Side about the planned activities of the Ministry of Economy of the Republic of Serbia for 2018, in the field of entrepreneurship with specific emphasis on the improvement of the business environment, direct support to the business sector, as well as the promotion of entrepreneurship and entrepreneurial initiatives.

Both Sides, in order to foster mutual investments and promote the investment opportunities in both countries, agreed to explore the possibilities of developing a communication mechanism between the Investment Support and Promotion Agency of Turkey (ISPAT) and the Development Agency of Serbia (RAS).

Both Sides agreed to encourage the Small and Medium Enterprises Development Organization of Turkey (KOSGEB) and the Development Agency of Serbia (RAS) to develop cooperation by means of experience sharing on SME development, SME support models and organizing reciprocal business delegations followed by signing an MOU.

Both Sides agreed to better use the opportunities and benefits offered by their Free Zones and Industrial Zones.

Both Sides expressed their willingness to support direct investments and joint ventures with a special focus in underdeveloped areas.

Transport

Air transport

Both Sides noted with satisfaction that the new Air Services Agreement between the Government of the Republic of Turkey and the Government of the Republic of Serbia has been signed in Antalya on 19 October 2015. The Serbian Side has ratified Agreement in February 2016 and the Agreement is provisionally put into force by the two countries until the internal procedure is completed by the Turkish Side.

Both Sides noted that during the consultations held in Belgrade on 10 October 2017 the Civil Aviation Authorities of the two countries have verified the limit of total traffic of 36 frequencies per week for designated airlines (18 frequencies weekly for each Side) and determined the dynamics of establishing cooperation between the airlines of both countries. Both Sides agreed that the air carriers depending on the implementation of the abovementioned dynamics, mutually expressed interests and approval of both Civil Aviation Authorities, will share the available capacity between Istanbul and Belgrade using the unused frequencies.

Both Sides underlined that the Turkish designated air carriers "Turkish Airlines" and "Pegasus Airlines" use the determined capacity of 18 frequencies per week, while the Serbian designated airline (Air Serbia) allows the Turkish designated airline "Atlasglobal" to use their rights in the performance of direct service between Istanbul and Belgrade, with a code-share arrangement for the commencement of weekly 7 frequencies of scheduled air services.

Both Sides, regarding the conversion of the Airport "Morava" (Ladevci) to civil-military airport, agreed that the relevant authorities of the two countries should elaborate on the alternative modalities for this project.

Road Transport

Both Sides expressed their satisfaction with the result of the Joint Commission Meeting on road transport, which took place on 20-21 February 2018 in Belgrade.

Both Sides agreed to continue their negotiations to renew the current Road Transport Agreement.

Infrastructure Projects

The Serbian Side, recalling the Letter of Intent Between the Ministry of Transport, Maritime Affairs and Communications of the Republic of Turkey and the Ministry of Construction, Transport and Infrastructure of the Republic of Serbia for Strengthening and Extending Cooperation in Transport and Infrastructure, signed on 10 October 2017, expressed its pleasure with the Turkish readiness to elaborate possible cooperation opportunities on the infrastructure, highway and motorway projects.

Both Sides, in this respect, noted with satisfaction the work carried out by the Ministry of Transport, Maritime Affairs and Communication of the Republic of Turkey and General Directorate of Turkish Highway and the Ministry of Construction, Transport and Infrastructure of the Republic of Serbia.

The Turkish Side will make utmost efforts to make know-how transfer on the infrastructure, highway and motorway projects.

Science and Technology

Both Sides expressed their readiness to cooperate in the following fields:

- Developing industrial and technological relations between the two countries by creating a favorable environment for mutual investments,
- Work on joint scientific – research projects
- Sharing knowledge and experiences in the fields of technology, innovation, science and entrepreneurship,
- Exchanging knowledge and experience with regard to research and development incentives, innovation programs and supports,
- Sharing knowledge, know-how and experiences regarding “Technology Developing Zones”,
- Sharing information on entrepreneurship education, exchanging experts and organizing reciprocal working visits,
- Organizing international conferences and economic seminars in both countries by the relevant organizations.

Both Sides agreed to finalize the negotiations and sign the Memorandum of Understanding on Cooperation in the Areas of Science and Technology between the Scientific and Technological Research Council of Turkey (TUBITAK) and the Ministry of Education, Science and Technologic Development of Republic of Serbia.

Both Sides expressed their satisfaction with the signing of the MOU on 20 March 2018 between the Turkish Standards Institute (TSE) and the Institute for Standardization of Serbia (ISS) and in the fields of standardization and conformity assessment on the occasion of the Joint Economic Committee meeting.

Both Sides agreed to support each other at international and regional platforms such as International Organization for Standardization (ISO), International Electrotechnical Commission (IEC), European Committee for Standardization (CEN) and European Committee for Electrotechnical Standardization (CENELEC).

Agriculture

Both Sides stressed the importance of intensifying cooperation in the fields of veterinary, animal health care and welfare, food safety and further harmonization of international veterinary certificates in order to fulfill requirements for bilateral trade of animal originated products and by - products.

Both Sides confirmed their interest in finalizing and signing of the new Agreement on Veterinary Cooperation between the two countries.

The Serbian Side expressed its interest to exchange experience and information on organic livestock production and on the issues regarding the plant protection products.

Both Sides agreed to cooperate on the following areas;

- Increasing cooperation at the production of plant products,
- Trading of dairy products,
- Providing opportunities for increasing technical, social and economic cooperation by sharing experience between agricultural production organizations of two countries,
- Exchanging experts in the area of food, agriculture and animal husbandry.

Water management

Both Sides expressed their willingness to develop and continue their cooperation within the context of Memorandum of Understanding on Water signed on 10 October 2017.

The Serbian Side expressed its interest in exchange of experience in sustainable and integral water management, purification of wastewater and activities related to the reduction of possible consequences of negative effects of climate changes on the water resources.

Forestry

Both Sides expressed their satisfaction with signing of the Agreement on Cooperation in the Field of Forestry between two countries on 10 October 2017.

Energy

Both Sides welcomed the Letter of Intent between the Ministry of Energy and Natural Resources of the Republic of Turkey and the Ministry of Mining and Energy of the Republic of Serbia on cooperation in energy sector, signed on 10 October 2017.

Both Sides agreed to develop cooperation on realization of joint scientific and technological researches, initiating business connections in the field of energy, exchange of scientific and technical experience in the field of geology and mining and initiation of investments and research of mineral raw materials.

Environment

Both Sides decided to take necessary steps towards the development of cooperation between the relevant ministries and organizations of both countries.

The Serbian Side expressed interest in the transfer of knowledge in application of provisions of "Natura 2000" and relevant procedures such as Strategic Environmental Impact Assessment (SEIA), Environmental Impact Assessment (EIA) and Appropriate Assessment (AA).

The Serbian Side expressed its intention to cooperate in the field of protection of biodiversity and protected areas, as well as in infrastructure projects in the field of waste management and remediation of contaminated sites.

Spatial and urban planning

Both Sides decided to take necessary actions to develop cooperation between the related organizations and exchange of experiences in the fields of upper-scaled spatial planning, urban development policies for sustainable cities, rural area planning, urban renewal projects and risk assessment.

Both Sides agreed to share information and experiences on the issues mentioned below to contribute our urban transformation applications.

- Development of new urban regeneration models,
- House planning for middle and low income groups,
- Definition of the methods for improving the social aspects of the projects,
- Determination of the ideas for enhancing social adaptation,
- Development of the new financial tools and selection of new technologies for urban regeneration.

Tourism

Both Sides expressed their pleasure with the improving cooperation in tourism through intensive participation in tourism fairs, exhibitions and similar events in both countries.

Information and Communication Technologies (ICT)

Both Sides expressed their interest in development and improvement of mutual cooperation in the areas of electronic business, information security, ICT in education, and exchange of experiences within the framework of the information society regulations; joint organization of international educational workshops, conferences, panels, seminars in the field of best practice, e-commerce and e-government, as well as exchange of knowledge in the field of information society and initiation of joint programs aimed at the development of the economic relations of the two countries, as well as cooperation within the EU projects and other international projects.

Health

The Turkish Side expressed its interest to cooperate in the following areas:

- Knowledge and experience sharing and cooperation programmes on health information systems and integration, health informatics standards, doctor/hospital appointment systems, e-health applications, tele-radiology, personal health registry system and electronic health registry;
- Pharmaceutical track and trace system (ITS);
- Health tourism.

***

The Serbian Side expressed its gratitude to the Republic of Turkey for the humanitarian aid and assistance provided after the 2014 floods for the reconstruction and rehabilitation purposes.

The Serbian Side expressed its gratitude to the Republic of Turkey for the development assistance provided via the Turkish Agency for Cooperation and Coordination (TIKA) starting from the year 2009.

Both Sides decided to hold the next meeting of the Turkish-Serbian Joint Economic Committee in Ankara in 2019 at a date to be mutually determined through diplomatic channels.

Done and signed in Belgrade on 20 March 2018, in two originals in the English language, both texts being equally authentic.

**FOR THE GOVERNMENT OF
THE REPUBLIC OF TURKEY**

**FOR THE GOVERNMENT OF
THE REPUBLIC OF SERBIA**

Fikri İŞİK
Deputy Prime Minister

Rasim LJAJIĆ
Deputy Prime Minister and
Minister of Trade, Tourism and
Telecommunications

LIST OF TURKISH DELEGATION

- H. E. Fikri IŞIK** : Head of Delegation
Deputy Prime Minister of the Republic of Turkey
- Tanju BİLGİÇ** : Ambassador, Turkish Embassy in Belgrade
- Hasan YALÇIN** : Deputy Director General of Agreements
Ministry of Economy
(Head of Technical Delegation)
- Sebahittin KORKMAZ** : Chairman of the Turkish Standards Institution
- Prof Dr. Ahmet Haluk DURSUN** : Chief Advisor to the Deputy Prime Minister
- Sina KIZIROĞLU** : Head of Research and Development
Department, General Directorate of Highways,
Ministry of Transportation, Maritime Affairs
and Communication
- Anıl KAYALAR** : Counsellor, Turkish Embassy in Belgrade
- Gülçinay MUMCU** : Deputy Commercial Counselor Turkish
Embassy in Belgrade
- Ali Alperen KAÇAR** : Foreign Trade Expert, General Directorate of
Agreements, Ministry of Economy
- Gülşah KOÇAK** : Foreign Trade Expert, General Directorate of
Free Zones, Overseas Investments and Services
- Mert Can DUMAN** : Expert, Deputy Prime Ministry

- Dilek PEKER** : Expert, General Directorate of European Union and External Relations, Ministry of Transportation, Maritime Affairs and Communication
- Zafer Özgü TETİK** : EU Expert, General Directorate of European Union and External Relations, Ministry of Food, Agriculture and Livestock
- Engin KURT** : Assistant Foreign Trade Expert, General Directorate of Agreements, Ministry of Economy
- Engin KURT** : Assistant Foreign Trade Expert, General Directorate of Agreements, Ministry of Economy
- Merve TÜZER** : Assistant Foreign Trade Expert, General Directorate of Agreements, Ministry of Economy
- Kürşat YILMAZ** : Coordinator of the Aegean Region, Turkish Standards Institution
- Mustafa UÇAR** : Deputy Director, Turkish Eximbank
- Azra ÖZDEMİR** : Interpreter

LIST OF SERBIAN DELEGATION

- H.E. Rasim LJAJIĆ** : Deputy Prime Minister and Minister of Trade
Tourism and Telecommunication
- Maja Mandrapa GAŠIĆ** : Assistant Minister, Sector for Bilateral
Economic Relations, Ministry of Trade
Tourism and Telecommunication
- Renata PINDŽO** : Assistant Minister, Sector for Tourism
- Zoran ILIĆ** : Assistant Minister, Ministry of Construction,
Transportation and Infrastructure
- Sava SAVIĆ** : Assistant Minister, Sector for Information
Society
- Jagoda LAZAREVIĆ** : Special Adviser to the Deputy Prime Minister,
Ministry of Trade Tourism and
Telecommunication
- Milana Arlov SEKULIĆ** : Head of Department, Sector for Bilateral
Economic Relations, Ministry of Trade
Tourism and Telecommunication
- Ivana ČVOROVIĆ** : Senior Advisor, Sector for
Telecommunications, Ministry of Trade
Tourism and Telecommunication
- Srdjan STEVIĆ** : Senior Advisor, Sector for Bilateral Economic
Relations, Ministry of Trade Tourism and
Telecommunication
- Bojan STAMENKOVIĆ**: Minister-Counsellor at the Ministry of Foreign
Affairs

- Nenad STOŠIĆ** : Head of Department, Department for International Relations, Ministry of Trade Tourism and Telecommunication
- Nina MIHAJLOVIĆ** : Senior Advisor, Department for International Relations, Ministry of Trade Tourism and Telecommunication
- Sandra BARIĆ** : Head of Department, Veterinary Directorate, Ministry of Food, Forestry and Water Affairs
- Milanka DAVIDOVIĆ** : Head of Department, Sector for International Relations, Ministry of Food, Forestry and Water Affairs
- Edin ZEĆIROVIĆ** : State Secretary, Ministry of Construction, Transportation and Infrastructure
- Olga Antić MIOČINOVIĆ:** Head of Department' Ministry of Mining and Energy
- Gordana PETković** : Head of Department, Sector for International Relations and EU Integration, Ministry of Environment Protection
- Predrag DERETIĆ** : Senior Adviser, Development Agency
- Nenad ĐURĐEVIĆ** : Adviser to the President of CCIS
- Aleksandar BOGUNOVIĆ:** Secretary, Association for Corp Production
- Marija SEPI** : Senior Adviser, International Economic Relations Division, CCIS